

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 kor. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Becsek Aladár.

Főmunkatárs: **Cs. Szabó Kálmán.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 60 fil. Nyilttér sora 50. fil.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Pénzügyi bizottság ülése.

(Cs.) A képviselőház pénzügyi bizottsága ritka gyorsasággal tárgyalta le a költségvetés óriási számtételeit, és ez *Lukács* László pénzügyminiszter érdeme, ki államháztartásunk finánczirozását oly alapos és széleskörű áttekintéssel tette meg, hogy abba a legaggódóbbak is megnyugodtak, sőt őt örömmel üdvözték. Fontos esemény állami beléletünkben akkor, midőn alig mult időben egy ilyen tárgyalás szédületes szó-szómeharczra adott okot. A kormányzás kitűnő volta egyfelől általános meglepedést szül, másfelől olyan ujitásokat tesz, melyek az összes körökbe igaz örömet teremtenek. Mert a bizottság ülésében tette meg a miniszter azon nagyfontosságú kijelentését, hogy a hirlapi hirdetés és naptárbélyeg eltörlésére vonatkozó törvényjavaslatát legközelebb a képviselőház asztalára teszi. S ez nagyfontosságú kijelentés, mely az egész kereskedelemre jótékony hatást fog gyakorolni. A hirdetések nagyobb arányuk lesznek, mindenki könnyebben tudja áruait a közönséggel megismertetni, mert nem kell majd a nagy hirdetési illetéket megfizetni. Ennek előnyös volta nemsokára érezhető lesz, amint ez törvényerőre emelkedik. A kártyabélyegek azonban maradnak, sőt a bizottság hangulata az volt, hogy szívesen emeli fel még magasabbra. Mert utóbbi időben egész társadalmi életünkbe szertelen módon fellépett a kártyázás kárhözátos járványa s a szabad időt, mit a kedély fel-frissítésére szabadon hagy a hivatalos óra, a munkaidő, azt kártyázás kárhözátos, lelket megölő üzletszerű mestersége tölti be a helyett, hogy a magasabb önművelés eszközeit vennék igénybe. E helyett elhanyagolják a családi éle-

tet, el az eszményiség magasztosabb céljait s a kártyázás rideg, számító világába sülyednek le, mert ez már a társadalom minden rétegében megmetyelző módon üzletszerű foglalkozás lett s a zöld asztal egyszerre több becsülésnek örvend, mint olvasószobánk tiszta légköre. S a bizottság bizonyára ismerte e járványszerű kártyázási mániát s a kártyabélyegért kívánta volna felemelni. Ez azonban még egyelőre teljesülésbe nem ment, de csak idő kérdése, hogy megvalósuljon.

A miniszter ama másik kijelentése is igen fontos jelentőségű, mely szerint a pénzügyminiszterium és az Osztrák-Magyar bank között megállapodás történt, hogy a koronaértékű bankjegyeket, nem mint először tervbe volt, a jövő esztendő közepe táján, hanem még az idén forgalomba hozzák. És ez igen üdvös intézkedés. Mert a kötelező koronaérték számítását igen megnehezítette nem csak egy más értékről való gyorsítmenés kötelező volta, hanem az új pénznem hiánya is. A köznép között ma is a régi forint rendszer mellett tartanak s lassu észjárásuk nehezen fog hozzászokni a koronarendszerhez s talán csak egy új generáció fogja teljesen megtanulni, hogy az osztrákértékű számítás magyarra változott. Ezt ugyan mi is tudjuk, de a számítás igen nehezen megy. Mert a forgalomban most már kétféle pénznem van s ez bonyolult, szinte operettszerű helyzetet teremt — mikor a tizforintosnak, mely így is van megnevezve, huszkoronás nevet kell adjunk. Ez az elkeresztelés sok elszámítás, sok elfizetést fog szülni s általános a rossz hangulat az új rendszerrel szemben, de ennek okát az új pénznem hiánya teszi s talán ezt maga a pénzügyminiszter is megérezte, amikor eltért előbbi

megállapodásától s az új koronaértékeket még az idén forgalomba hozza, mert mégis csak baj, hogy kevés a pénz s e kevéssel is külön baja legyen az embernek. Ez a két fontos kijelentés gazdasági életünkre fog fontos ujitást hozni, mert nem politika az, hogy vajjon ez értékek mint felelnek meg a kívánalmaknak, hanem egész gazdaságunkra nézve fontos tényező s így a pénzügyi bizottság ülése minden politikai színezetet nélkülözött s inkább gazdasági bizottság lett belőle gazdasági kérdésekkel.

Mi a politikai hatásokat nem figyeljük s törvényhozásunknak csak az a része van különös hatással reánk, a mely társadalmi életünk de különösen gazdasági fejlődésünk célzója. Innen van az, hogy a miniszter két fontos kijelentése igaz örömmel tölt el, mert mindegyik a legközelebből érdekel. Az egész kereskedelem fokozottabb mértékben fordulhat a reklám kihasználásához, mely becsületes szándékok mellett hatását el nem téveszti. A koronaérték pedig megkönnyíti a számítás, ami minékünk, kik a régi rendszerben nőttünk fel, bizony nehezen sikerül, de idő multával, alkalmas pénznemmel az osztrák értékek teljes megsemmisülésével könnyen fog az átváltás is menni. Mert úgy vagyunk, mint azok a diák gyermekek, kik először magyarul gondolják meg, amit németül akarnak mondani, mi is először a régi pénznem szerint gondoljuk meg s megszorozzuk kettővel, hogy az új számításat megértsük. Minden egész nemzetre kiható változás nem megy rakodás nélkül, de a szokás majd urrá lesz ebben is felettünk s idő multán majd a régi pénznem lesz idegen.

101,156.

Irta és a jan. 22-iki polg. fillérestélyen felolvasta:

Gróf László Ádám.

Ne tessenek megijedni, nem lustriszámot mondok, hanem egy kis történetet beszélek el.

Az államvasutak egyik igénytelen állomásán szállottam fel a Kassa—P.-Ladány között közlekedő gyorsvonatra, szokás szerint a kalauztól külön fülkét kértem, nem annyira azért, mintha hosszabb utat kellett volna tennem, de unalmasnak. sőt mondhatnám nem ritkán veszélyesnek tartom az ismerkedést.

Sajnos azonban, hogy velem született „pech“-emnél fogva ilyen nem kaphattam, hanem az egyetlen szabad helyre vezetett a kalauz, melyben egy középkorú férfi egy igen csinos szemrevaló nővel utazott.

Valóban, zavarban voltam, ha valjon nem egy nászúton levő párnak idilli boldogságát teszem tönkre, s már tiszteletteljesen vissza akartam vonulni, mert a férfi olyan pillantásokat vetett felém, melyből világosan kimagyarázhattam, hogy felesleges vagyok, midőn egyszerre a bájos hölgy csengő hangon megszólal „tessék csak, van itt hely“.

A legnagyobb készséggel léptem be a fülkébe s mert nő is volt bent, illemteljesen köszöntem; a hölgy nyájas fejbolintással viszonzta, míg a másik ismeretlen irományokat erőszakolt elő zsebéből s azok között idegesen kutatni kezdett.

Megvallom, nem tartozom azon emberek közé, kik eszüket rébuszok megfejtésével szokták törni, de

végtelen kíváncsivá lettem, hogy tulajdonképpen milyen minőségben utazik ezen pár ember?

Az első látszat szerint fiatal házaspárnak kelle tartanom, mert midőn a fülke ajtaja előtt megjelentem, a férfit a legsovágóbb tekinteten kaptam rajta, mely az első 24 órás házasságok kétségbevonhatlanul jellemzi, míg a nő az ablakon nézett ki s ez alatt ujjaival lázasan kopogtatott a mellette feltámasztott asztalkán, — a podgyászhaló pedig annyira tömve volt csomaggal, hogy a sajátomat a folyosón kelle kint hagynom; — viszont a férfinak haragos nézése, a nőnek biztató szava arra is engedett következtetni, hogy itt vagy egy összeveszett házaspár közé kerültem, vagy pedig váratlan megjelenéssel egy manővert zavartam meg.

Most már mindegy volt. Pillanat műve, hogy haditervemmel én is kész legyek, — mert mindenképpen meg akartam tudni, hogy kikkel utazom, s ha csakugyan felesleges vagyok, mint egy jól nevelt férfhoz illik, alkalmas időben távozom.

Meg kellett győződnöm, hogy itt békés egyetértésben élők, vagy pedig hadakozó felekkel van dolgom, mely utóbbi esetben a fejleményekhez képest foglalok állást s ezért, hogy a további eseményeknek utját ne álljam, igyekeztem magamat a lehető kényelembe hozva, az alvásnak biztos jeléül ütemszerű egyenletes légzést utánozni, mert azt határozottan tudtam, hogy bármily viszony legyen utitársaim között, a férfi az alvó embert O-nak fogja tekinteni s legalább egy pár csiklandós jelenetnek tanuja lehe-

tek annélkül, hogy észrevétném, mert sötét szeművegem ebben a legpompásabban kíségit.

Tehát én alunni kezdtem, s már-már bizalmat keltő módon lélegzeltem, midőn egyszer csak a kalauz jelentkezik s előkéri jegyemet.

Átadtam s ezen alkalmat újból felhasználtam, hogy a legmesszebbmenő biztosítékot szolgáltatassam azzal, hogy a kalauzt felkértem ha majd ürül fülkém szóljon, mert fáradt vagyok s pihenni szeretnék; Donjuanom fellélegzett, melyet a meglepedés jelének kelle tekintenem — s ezzel újból átadtam magamat „csósz“-szerepemnek.

Már több mint két órát utaztunk s ezalatt a hadviselésnek úgy a támadás, mint a védelem részéről a legmodernebb módszerével volt alkalmam megismerkedni, — hogy a sovár pillantásokat miképpen követte bocsánat, a részletek elmondása alól mentsemek fel — száz szónak is egy a vége, a védelem erősebbnek bizonyult a támadásnál s ismeretlen fedetlen fővel, lábaimon keresztül botorkálva friss levegő után vágódva kiment a folyosóra.

Ezalatt a vonat sebessége mind lassabb lett, végre egy rövid fütty után megállott s a kissébbrendű állomáson pompás négyes fogatból egy csinosan öltözött férfi ugrott ki s egyenesen kocsink felé tartott, — a hölgynek arca kiderült s nyájasan intetetett zsebkendőjével.

Ezalatt az ismeretlen férfi leszállott s barátságosan kezét fogva az érkezővel, hallottam a mint a következő vidám párbeszéd között tartottak fülkém felé: Szervusz Vilmos, de régen láttalak, hogy vagy

Belföld.

A közigazgatási reform. A belügyminiszteriumban az új kodifikációs osztály megkezdte a közigazgatási reform dolgában munkálatait. A tanácskozásokon felhasználják a régi reformtervet, ezenkívül azonban még nagyobb súlyt fektetnek azokra a tervezetekre, melyeket a reform-javaslatnak letünése óta a belügyminiszteriumnak rendelkezésére bocsátottak. Legutóbb két új terv van a kodifikációs osztály kezében s mind a kettő a kérdés teljes megvalósására irányul. Azt vélik, hogy az idén az előkészítő munkálatok befejeződnek s jövőre a javaslat benyújtható lesz a képviselőházba. A legközelebbi megyei és városi tisztújításra azonban még nem lesz készen az új törvény, illetőleg erre az időre még nem léphetik életbe. A tisztújítás tehát a régi rend szerint történik, de egyúttal ez lesz az utolsó közigazgatási restauráció Magyarországon.

A napidijasok sorsa. Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, részletes szolgálati utasítást dolgoztatott ki a belügyminiszteriumban s az ennek hatósága alá rendelt hivatalokban alkalmazott díjnokok részére. Eszerint a díjnokot ezentúl írásbeli értesítéssel veszik fel, írásbeli értesítéssel mondanak fel neki. A napidijas ezután, ha csak súlyos beszámítás alá tartozó vétséget nem követ el, csak alapos okból és egyhavi felmondási idő leteltével bocsátható el. Eddig a napidijas az irodafőnök önkényének volt kitéve. A napidijas napidijának minimuma a fővárosban 2 korona, a vidéken 1 korona 10 fillér. Ennél kisebb napidij nem lehet. Igazolt betegség esetén, a betegség első hónapjára teljes napidiját megkapja a napidijas; azután fél százalékkal csökken. Betegség miatt csak akkor bocsátják el a szolgálatból a napidijast, ha hat hónapig nem jelentkezik szolgálatra. Tudvalevőleg hosszabb szolgálat után egy-két évvel ezelőtt hozott törvény értelmében a napidijas nyugdíjat is kap. Tíz év után 200 kor., 20 év után 400 kor., 30 év után 500 kor., 40 év után 600 koronát. De igen fontos ennek a szolgálati utasításnak ama rendelkezése, mely a napidijas esküjére vonatkozik. Ebben az esküben a napidijas kötelezően esküt tesz a hivatalos titoktartásra s ezért büntetőjogi felelős, mint bármely tisztviselő.

Az állami költségvetés és a megyék. Széll Kálmán miniszterelnök mint belügyminiszter, az 1900. évi megyei költségvetések felülvizsgálati eredményeként az 1900. évi állami költségvetés törvényéről emelkedése után leendő közlése tárgyában valamilyen törvényhatósághoz körrendeletet intézett. A körrendeletben a belügyminiszter az 1900. év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő ál-

lami kiadásokról szóló 1899. XL. t. cz. alapján értesíti a megyei törvényhatóságokat, hogy az 1900. évi állami költségvetés törvényéről emelkedése után fogja a törvényhatóságokat az eredményről értesíteni. Ezért figyelmezteti a belügyminiszter a vármegyéket, hogy a kiadásokra az 1899. évi megyei költségvetésből s kormányhatóságilag jóváhagyott rendeletben foglaltak az irányadók ez alatt az idő alatt, illetőleg, hogy úgy a személyi, valamint a dologi kiadások csak oly mérvben lesznek fedezhetők, amint azok fedezése az 1899. évi megyei költségvetés tárgyában kiadott rendelettel engedélyeztetett.

Románok kérelme. A helybeli gör. katolikus egyházközség, a mostani rozzant, fából készült paplak helyébe új emeletes lelkészi és esperesi lakot akar építtetni. Az új lelkészi lakban aztán berendeznének egy konviktot is ama román diákok számára, akik magyarul óhajtanak tanulni. A tagadhatatlanul hazafias terv kivitele csak azon fordul meg, hogy az egyházközség szegény és anyagi segítség nélkül nem tudja felépíttetni a lelkészlakot. A görögkatolikusok azért most körlevelek útján kérik föl a magyar közönséget, hogy adakozzék a paplak céljaira. A körlevél hivatkozik arra, hogy a magyarországi románság már számtalanszor bizonyoságot adta hazafiságának. Mária Terézia idejében a fogaras-gyulafehérvári görögkatolikus püspökség saját költségén egy század katonaságot küldött a haza védelmére, Bab János püspök pedig a nagy éhínség idején kenyeret osztatott ki a hozzá folyamodó székelységnek. Most ők kérnek és hiszik, hogy nem fognak süket fülekre találni.

Felhívás a pénzügyhatóságokhoz.

Egy éve már, hogy *Benedek Elek* megírta az első felhívást a nemzethez, hogy az agyagfalvi réten felállítandó Székely- emlékre minden igaz hazafi tehetségéhez mérten hozza meg hazafias áldozatát.

Egy év telt el azóta, mely idő alatt a végrehajtó-bizottság minden lehetőséget kigondolt és kipróbált, hogy mentől nagyobb összeget tudjon összehozni e szent célra. Az első felhívás, mely akkor a sziveket áthatotta, s az összes gondolkodó elméket egyesítette arra a feladatra, hogy a székelységnek, mint egységnek, az évszázadok és ezredek evolúciójában, egy hatalmas emléket állítson azon a helyen, a hol századok hosszú során gyűléseit tartotta, törvényeit hozta, a mely a székelység érzéséből, gondolatából fakadván, irányt adtak a nemzeti cselekvésnek.

A bizottság most Magyarország összes pénzügyhatóságaihoz fordult adományért. A felhívásokat már

szétküldte, s nagy bizalommal tekint az eredmény elé, melyet a helybeli két nagy pénzügyhatóság 100—100 firt adománnyal vezetett be.

A már kibocsátott felhívás egész terjedelmében így szól:

Tekintetes Igazgatóság!

Az „Agyagfalvi székelyemlék-bizottság” — melynek törekvése emléket állítani a történelmi nevezetességű Agyagfalvi réten, hol a székely nép századokon át nemzeti gyűléseit tartotta, honnan csatára szállt — utóljára 1848-ban — ha vész fenyegette a hazát — a nemzeti kegyelet kérésével fordul a tekintetes Igazgatósághoz, kegyeskedjék a rendelkezésére álló alapról e szent cél megvalósításához adományával hozzájárulni.

Mi székelyek hön óhajtottuk, annak idején esdve kértük, hogy a millenniumi emlékoszlopok egyike a székelyföld középpontján, őseink által templommá avatott agyagfalvi réten állíttassék föl. Mi azt oltárként őriztük volna ott! Fájdalom! a Czenken áll ma az s a mi templomunk oltár nélkül maradt.

E hazának minden igaz fia úgy tudja, hogy Erdély bérczei között faj és államfenntartók mi székelyek vagyunk! Kinek szíve van nemzetéhez s hazájához, az meghallgatja kérés szövegét.

Az „Agyagfalvi székelyemlék” végrehajtó-bizottsága nevében

Székely-Udvarhelyt, 1900. év január havában

Becsek Aladár, jegyző Solyomossy Endre, elnök.

Bár jól tudjuk mi, hogy a pénzügyhatóságok hazafias áldozatkészsége sok oldalról van igénybe véve, de számíthatunk ezuttal is az intézetek vezetőinek nemes ügyek iránt mindig megnyilatkozó áldozatkészségére. Nem kívánja a bizottság, hogy talán az intézetek nagyobb áldozatot hozzanak, hanem a hogyan a jótékonyági alap megengedi, hozzájuk meg igaz hazafiai áldozatukat, hogy majd ott a monumentum oldalában elhelyezendő emléktáblán nyugodtan mondassuk el: „Építette az egész magyar nemzet!”

Ujdonságok.

Igazságügyi áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Madaras Gábor* sz.-udvarhelyi törvényszéki albirót a marosvásárhelyi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

Az erdélyi iparpártoló szövetkezet. Erdélyben a kolozsvári függetlenségi párt múlt évi decz 10-én tartott értekezletében kimondotta, hogy nagyszabású iparpártolási akciót fog indítani. Az akció üdvös voltát csakhamar a szabadelvűpárt is belátta és mindkét párt vállvetve kezdte meg működését. A mozgalom egyre nagyobbodott és végül a társadalom minden rétege részt vett az iparpártolási akció nagy munkájában. Az akció gyorsan sikerre vezetett, mert az Erdélyi iparpártoló szövetkezet 18-án

— Köszönöm jól.

— Jere csak itt a mi fülkénkben megleszünk, s ezzel egyet csettintett nyelvvel, — nagyon kellemesen fogunk utazni.

— Hogy-hogy? — kérdé most az érkező.

— Barátom! isteni falat! szóke, magas, nyulánk természet, kék szem, rózsás ajkak, gyöngysor fog, egészen a te régi izlésed!

— Ugyan-ugyan, hát aztán?

— Még semmi, — felelt a régi ismeretlen, mert egy göthös utitárs ott szundikál, de majd csak tud adunk rajta.

A hölgy ezalatt ki akart menni, de látta, hogy a két férfi barátságosan beszélget, visszatért.

— Mond csak — szólt a most érkező, hová megy?

— Budapestre.

— Meddig ülsz ott?

— Két napig.

— Hát azután?

— Nincs semmi program.

— Jere hozzám vadászni, tudod te hol lakom, a lórinzi-pusztán a nagybátyám 20.000 holdját s pompás kastélyát örököltem.

— Pompás, ott leszek!

Ezalatt a fülkéhez értek s a régi utitárs nyelvvel egyet csettintve s aztán ravaszul mosolyogva figyelmeztette barátját, hogy itt vagyunk.

— Vilmos! Vilmos! kiáltott a nő, Isten hozott, hogy van kis fiam? s ezzel férje nyakába borult.

Erre én is felegyenesedtem — s az indulást jelző füttyre kinéztem az ablakon s ekkor láttam ismeretlen első utitársamat, hogy egy hordárnak valamit izgatottan magyaráz.

A vonat már kiment az állomásból s mi még mindig csak hárman voltunk.

A következő állomáson a szolgálat-tévő tiszt

egy sürgönyvel jelent meg s a 101156. számú kocsiból kirakatta a felesleges podgyaszt s az ott felejtett kalapot.

Farsangi dal.

A farsangról írok riportot,
A farsangról zeng most dalom —
A farsangnál most nincs szebb téma,
Szent Karneválra mondhatom!
Igy megírom hát krónikáját,
Mely változatos mód felett,
S a melyről meg lehetne írni
Már nem tudom hány kötetet.

... Áttáncoltunk tüzzel, bolondul,
Hej, tengerek tündéri bált —
Frakkban, kivágott lakkezipőben
És maskarában legkivált.
Udvaroltunk és pezsgőt ittunk,
Szóval mulattunk sikkesen —
Már a kinek volt pénze hozzá
Mert ez már, kérem, így megyen.

Hejehujánk a báli termet
Bizony nem egyszer zúgta át,
Mig megforgattuk lelkesedve
A tündéreknek szép hadát.
Hány bájos idillt szőttünk titkon,
Megmondhatná a téli kert
S egy-egy csöndes, kis, lány zugocská,
Hol két szív hangja egybevert.

S hogy kart a karba öltve jártunk
A törpe pálmák alatt,
Ajunk édes, szerelmi szóra
Ó, Istenem, hányszor fakadt.
S az Eau de Cologne illatában
Hány lány-ajk súyta lázasan:

— Beszéljen, kérem, a mamával,
Ott... ott... a bálterembe' van?...

És reggelenként kábult fölél
Ha otthonunkba ballagánk,
— Fiakkeren avagy per pedes —
Úgy ellobbant a szalmaláng!
S mig holmi töknék tituláltuk
Saját becses s tán ősz fejünk,
Tündöttünk, hogy a zálogházba
Már újra — ismét mit tegyünk?

Am hogyha este újra bál volt,
Jártuk a quadrillt boldogan
És búsan vettük tudomásul,
Hogy ő már foglalkozva van.
S ha halnaltájón végre is már
A tündérliget pusztá lett,
Udvaroltunk a pinczéránynak
És „nagysád” lett a kis grizett.

Ó, sok, sok, üdvös fogadásunk
A jobbulásról füstbe ment!
De hát, de hát csöppet se bántuk —
Ó, nem bántuk mi, annyi szent!
Söt csörgősipkánk büszkén hordtuk
És nem kinezott semmi gond —
A bölcsre vigan rádörögtek:
Ni, ni! az úr de nagy bolond.

Igy szálltak el hát sebes szárnyon
A bájos báli éjszakák...
S így mulatott a nagy világ ott,
Mint egy szerelmes, kis diák.
S ha elmulatta tenger pénzét,
— Nos, végre, kérem, mit tegyen? —
Búsul azon, mit nyújt az élet:
E fényes semmiségeken.

már meg is alakult. Az alakuló közgyűlésen gróf *Béldi Ákos* főispán elnököl és *Sándor József*, az Emke főtitkára adta elő a mozgalom keletkezését, annak okait és végül kimerítően jelezte azt a nemes célt, melyet az alakítandó szövetkezet maga elé tűzött. Végül határozati javaslatot terjesztett a közgyűlés elé. A felolvasott határozati javaslatot a közgyűlés harsány éljenzessel fogadta. A bizottság megalakulása után *Béldi* elnök kijelentette, hogy az Erdélyi iparpártoló szövetkezet megalakult. Részünkről igaz örömmel üdvözljük ennek a szövetkezetnek a megalakulását és most már elérkezettnek látjuk annak idejét, hogy a kolozsvárihoz hasonló mozgalom az ország minden városából is kiinduljon.

Tréfás vigestély. Mint említettük, a ref. egyház javára tervbe vett tréfás vigestély február 4-én mulhatlanul megtartatik, mivel annak elhalasztása a már megtett befektetésért az egyház tetemes károsodására történt volna. De máskülönben is a rendező bizottság ad hoc alakult s így a köztisztelőben és becsülésben álló ref. főpap *Bedő Ferencz* nevének elhalálása arra befolyással nem lehetett.

A közhivatalnokok vasárnapi munkaszünete. Vallási szempontból igen hátrányos az, hogy a közhivatalnok még vasárnapon sem róhatja le vallási kötelességét, nem mehet istentiszteletre, mert déli 12 óráig van kivétel nélkül elfoglalva irodájában. Ezen a visszás helyzeten akar a kormány segíteni. A vasárnapi munkaszünet egyedül a kereskedelemügyi miniszteriumban áll fenn olyképen, hogy vasárnaponként minden egyes szakosztályban egy-egy tisztviselő tart felügyeletet felváltva. A kormány, értesülésünk szerint legközelebb rendeletet intéz az összes törvényhatóságokhoz, a munkaszünetnek a közhivatalnokokra való kiterjesztéséről. A rendelet a kereskedelemügyi miniszteriumban fennálló szokás szerint rendeli el a munkaszünetet.

Dr. Jakabházy sikere. Igaz örömmel fogadják mindazok hírünk, kik emlékeznek a Jakabházy-családra, kik megyénkben oly nagy szerepet játszottak az igazi magyar urra, a kinek három községben levő birtokain a magyar vendégszeretetet megismerte mindenki. Az öreg tipikus magyar ember halála után kevesebbet hallottunk róluk, s most egyszerre legifjabb fia, megyénk szülöttje, szerez dicsőséget a Jakabházy névnek. Mindezt a gyógyszerészek Budapesten megjelenő hivatalos lapjából olvassuk ki, a mely a következőket írja:

„A gyógyszerészgyakornoki tanfolyam tanári állása. A hallgatásra nincs többé semmi ok, — kezünkben a budapesti gyakornoki tanfolyamon a növénytan és gyógyszerismeret új előadójának, *J a k a b h á z y Zsigmond* dr. egyetemi magántanár és kolozsvári gyógyszerész tanár szíves baráti hangon irt levele, melyben jelenti, hogy a neki felajánlott állást elfogadja. Azoknak, akik a tanfolyam sorsát szívükön viselik, ez a hír nagy megnyugvásukra lesz. *Jakabházy* dr. olyan európai stílusú tudós és az oktatás tehetségének oly mértékével felruházott tanár, hogy személye a legszigorúbb bírált is dicsőretekre kell, hogy csábítsa. A nyáron, amidőn a kolozsvári gyakornoki tanfolyam megtekintése végett Kolozsváron jártunk, a látogatásról közölt tárczáinkban röviden jellemeztük már ezt a folytonos jókedvtől, szellemtől sziporkázó rokonszenves fiatal tudóst s mintegy próphécziának tűnik fel ma, akkor tett az a nyilatkozatunk, hogy „de jó lenne ezt a mi derék kedves magyar tudósunkat átültetni a főváros talajába.” *Zboray Béla* egyetemi elnöké, a ki a tanfolyam sorsáról atyailag gondoskodik, az érdem, hogy *Schillerszky* dr. utódját ily kitűnően választotta meg és módot talált arra, hogy választottját magunknak csakugyan megszerezhessük. Kitérítés ez *Jakabházy* dr.-ra is, hogy innen a messzeségből is az ő személyére fordult a figyelem, de e kitérítés figyelmet ő azzal az ügyszeretettel s a tudás azon megtermékenyítő forrásával fogja viszonzani, amelynek a fiatal gyógyszerésznemzedék kiképzésére üdvös eredményei maradhatnak el. Meg vagyunk róla győződve, hogy az elnökségnek a központi igazgatóság megbízásában való illetén eljárását megelégedéssel fogja fogadni mindenki, aki *Jakabházy* drt., ha még nem ismerné, megismeri. Nevét különben ismerniök kell mindazoknak, akik az újabb szakirodalmat figyelemmel kísérik. A *Jakabházy-Nyiredy-Issekutz* féle gyakornoki tankönyv anyagának igen nevezetes részét dolgozta ki ő, s ezzel bizonyára megszerezte magának a jogcímet előre leendő tanártársai becsülésére és elődje megnyugtatóhoz is. Mi üdvözljük benne nemcsak a tudós tanárt, hanem a mindig vigkedvű, szellemes, rokonszenves jó barátot is, akit Isten hozzon a körünkbe mentől előbb.”

Magyar orgonaművész külföldön. Mint a „P. H.” írja, *Morascher Hugó* orgonaművész, az orsz. zeneakadémia végzett növendéke, helybeli zenetanár meghívást kapott Londonba, önálló orgonahangversenyek rendezésére. *Morascher* évekként ezelőtt fejezte be a zeneakadémián tanulmányait.

Doktori felavatás. A kolozsvári egyetemen szép ünnepségek keretében avatták fel orvos doktorokká e hó 20-án *Szabó Dénes* táblabíró *Bandi* és özv. *Szabó Károlyné Károly* fiát.

Eső, olvadás. Az idő rendkívül enyhére fordult az elmúlt hét elején. Pénteken megeredt az eső s az még tegnap is tartott. Azután havazásra fordult s reggelig egyre szállongtak a hópelyhek. Pénteken este is csunya vizes hóban gázolt az ember, reggel pedig olyan olvadás állott be, hogy a háztetőkről csak úgy omlott a víz, az utcákon pedig piszkos havas sártenger támadt. A város által felfogadott tisztasági napszámok ugyancsak igyekeztek az olvadt havat a folyókákba lapátolni. Az enyhe idő következtében a jégpálya is olvadásnak indult s így azt bezárták s éppen akkor, amidőn az új nagy lámpások is megérkeztek, hogy lehetővé tegyék az estéli korcsolyázást is. A jégsporthívei azonban erősen reménykednek, hogy ez a kellemetlen esős idő nem tart sokáig és pár nap múlva visszatér a hideg, amit különben a meteorológiai intézet is jelez, ha hitelt lehet neki adni.

Diák-bál. A fényes sikerrel végződni szokott diákbalé a rendező bizottság a tegnap este is ugyanazon vérmes várakozással tekintett. Az estély iránt úgy a városban, mely javarészt képviselve is volt, mint vidékén általános volt az érdeklődés, úgy hogy nyolcz órára a nagyszámu válogatott közönség teljesen megtöltötte a vármegyeház dísztermét. Igazi jókedv, fesztelenség uralkodott. A jelenvolt hölgyek névsorát, úgyszintén az anyagi eredményt lapunk jövő számában fogjuk hozni.

Az új bankjegyek. A „Frbl” szerint az új tizkoronás bankjegyek nem a folyó évben, hanem legkorábban 1901. május havában fognak kibocsáttatni. Mérvadó e tekintetben nemcsak az volt, hogy a pénzforgalom biztonságára kellett tekintettel lenni, a mely az esetben, ha tizforintos és tizkoronás jegyek együttesen volnának forgalomban, nagyon is veszélyeztetve volna, hanem a technikai követelmények is. A jegyek kinyomatásával a földadat még távolról sincs befejezve; ezt még az új jegyek nagyon fontos revíziójának kell követnie. A husz- és ötvenkoronás jegyek kibocsátása valószínűleg még a folyó év vége felé fog megtörténni. Ugyanekkor fognak alkalmasint az ezüst ötkoronások is forgalomba kerülni.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár-Részvénytársaság tizennyolczadik rendes közgyűlését az intézet helyiségében február hó 18-án délelőtt 9 órakor tartja meg. A részletes meghívó lapunk utolsó oldalán található.

Iparosok fillérestélye. A 22-én tartott fillérestély óriási közönséget vonzott a Polgári-kör nagytermébe. A program igen ügyesen volt összeállítva s így tehát akik ott megjelentek, igen élvezetes estében volt részük. Az estélyen az intelligens osztály is nagyszámmal volt jelen, élén *Damokos* alispánnal. Gróf *Lázár* m. főjegyző felolvasása mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. Az eredeti kis történetet lapunk tárczarovatában közöljük. Ügyesen monologizált *Máthé* Emma, kellemesen énekelt *Donáth* Ilka, míg *Spaller* Józsefné, *Daróczi* Ilonka és *Mészáros* Zoltán jó routinnal szavaltak s bőven kijutott mindegyiküknek a megérdemelt tapsokból. A holnapi, 29-iki estély műsora ez: *Csiky* Albert, *Magyary* György, *Ábrahám* Ilona szavalnak, *Dávidházy* Vilma felolvas, *Papp* Sándor monologizál és a *Dalegylet* énekel. Az estély rendezői: *Bartók* Anna, *Pataki* Ilona, *Lajos* János és *Vetési* Imre.

Emléket az agyagfalvi réten! Az agyagfalvi réten felállítandó Székelyemlék javára adakoztak: *Deák* Lajos önkéntes gyűjtőívén 5 kor. 76 fl., *Szöcs* János gyűjtőívén 8 kor. 80 fl., összesen 14 kor. 56 fl. Ezt hozzáadva a már begyűlt 2098 kor. 98 fillérhez, az alap összege tesz 2113 kor. 54 fillért. Fogadják a nemesszivű adakozók hazafias adományukért a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. *Ferenczi* János biz. pénzt.

Katona hangverseny. A helyben állomásozó 82. gyalogezred tisztikara a civilistákkal együttesen február 24-én, a vármegyeház dísztermében, a városi szegények javára a gyulafehérvári ezredbandával hangversenyt rendez. A katonai bizottság elnöke *Metzner* őrnagy, míg a polgárié *Hollaki* Arthur főispán. Az estélyre névre szóló meghívók lesznek kibocsátva s a hangverseny táncmulatsággal nyer befejezést.

A február 4-én tartandó tréfás vigestély előreláthatólag kitűnően fog sikerülni, amennyiben a rendezőség mindent elkövet annak érdekében. Biztos kutforrásból értesültünk, hogy ezen az estélyen sok új dolgot fognak bemutatni. A műsорт ma hordják ki; úgyszintén a falragaszok is kiragasztatnak. Külön meghívók nem bocsáttatnak ki, mivel — tekintettel a jótékony célra — azon mindenki résztvehet. Va-

sárnap délután 1/23 órakor nagy körmenet lesz, este pedig tréfás válogatott műsor. Kapható lesz hideg étel mérsékelt áron, jó bor, pezsgő stöbbi. Az estélyen városunk hölgyközönsége fog felszolgálni s így biztosra vehető, hogy az minden tekintetben jól fog sikerülni. A karzati számozott ülőhelyekre a jegyek *Gyertyánffy* Gábor könyvkereskedésében előre megválthatók.

Vonat késés. Helyi érdekű vasutunk 26-ikán, pénteken reggel három órai késéssel érkezett be az állomásra. A késés oka csörepedés volt, amely *Kereszturon* éppen az indulás alkalmával következett be.

Kaszinóbál. A sz.-udvarhelyi Kaszinó febr. 1-én tartandó táncestélye — a kedvező auspicziumokból ítélve — fényes sikerűnek ígérkezik. A rendezőbizottság a hölgyeket — mint már említettük is — egyszerű és csinos táncrendekkel lepi meg.

Az 50 kilógrammos sulyegység. A földmívelésügyi miniszter abból az alkalomból, hogy a hivatalos árfolyam jegyzésben a gabonára nézve az eddig érvényben volt 100 kilógrammos sulyegység helyett 50 kilógrammos sulyegység jegyzést kimondta, valamennyi törvényhatóságokhoz és valamennyi gazdasági gyesülethez leiratot intézett. A leiratban a miniszter fölhívja a hatóságokat, hogy értesítsék az intézkedésről a kisgazdákat, földmivészeket és munkásokat, kik ez intézkedésről a hírlapok útján egyáltalán nem kellő időben értesülnének.

Hazafias szerzetes. Sokan emlékeznek még itt városunkban rá, mert itt működött éveken át, mint tanító *P. Bálint* Ágoston *Ferencz* szerzetes, aki a rend szigorításakor kilépett a szerzetből s jelenleg *Bukarest*ben működik, mint lelkész és tanító. Tagja ugyanis annak a nemzetközi kolostornak, mely őt tagjában egy-egy nemzetközi jelleget képvisel. A magyar lakosok papja *Bálint*. Minthogy pedig, sajnos, *Bukarest*ben 40,000 magyar van s ezek nagyrésze székely: valóságos hazafias missziót teljesít a román-ság fővárosában azzal, hogy őket anyanyelvükben megtartja, a gyermekeket magyarra tanítja, közös istentiszteletben egyesíti, templomozás után a székelyföldi lapokat köztük kiosztja s hazájukba térésre sarkalja őket.

Az Ország-Világ utolsó, XXI. évfolyamának harmadik száma igen érdekes tartalommal jelent meg. Angol női divat az Ország-Világ öredeti londoni levele hat eredeti rajzzal, írta *Countes Nobody*. Az iges XX. század, írta *dr. Laufenauer Károly* egyetemi tanár. Érdekes értekezés az idegbetegségek történetéből, több mint 20 érdekes illusztrációval. A XX. század ünneplése, XIII. *Leo* pápa arcképevel és a szent kapu megnyitását ábrázoló két nagyrédekű képpel. A füzethez van továbbá mellékelve *Harmath Lujza*, a kiváló regényíró legújabb regényének folytatása. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévre 4 korona.

Irodalom.

Fehér könyv. *Bródy Sándor* havi folyóirata. Az a szándékom, hogy most újévtől kezdve legalább egy esztendeig minden hónapban magam irjam meg a *Fehér könyv* egy új kötetét és magam is adjam az olvasó kezébe. Izgat és tüzel, hogy magam legyek, hogy meglegyen a külön kis házam, ahol egészen az erkölcsömnek vagy gyengémnek, bűneimnek vagy erényeimnek élhessek. Ezért épitem a *Fehér könyvet*, amelybe most minden erőmmel, egész ambíciómmal belefekszem, olyan módon, ahogy még soha semmibe, azzal az elszántsággal, amelyet nem zavar a balszerencse veszedelme sem...

Ezekkel a szavakkal vezet be *Bródy Sándor* új folyóiratát, melynek első kötete mult vasárnap jelent meg. Csakis az író szerénységét látjuk abban, hogy kisháznak nevezi vállalatát, holott az igazában egy nagyon előkelő izléssel épített renaissancekorbeli palota, telerakva mindenféle művészi kincscsel. Olyan a külseje, minő azon híres palotáké lehetett, ahol a mult században kiváló szellemű francia nők megalapították az első párisi szalonokat az irodalom és a művészet fejlesztése érdekében. Ha van valami sajnálatraméltó a dologban, úgy leginkább az, hogy az ilyen épület nem élvezi a többi új házak előjogát: nem adómentes legalább is harmincz esztendeig.

Mert nagy fába vágta fejszjét az a merész és geniális szellem, ki *Bródy Sándor* porhüvelyében lakik.

Egymaga akar tele írni tizenkét olyan kötetet, minőben a *Fehér könyv* első számában mutatja be magát. S ha nagy dolog már, az elsőnek olyan tartalmat adni, mely méltó disztinguált formájához, mennyivel nagyobb, egy éven belül tizenkét szer megismételni ezt az irodalmi merész cselekedetet!

